

TIEDOTE VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN HENKILÖKOHTAISEN AVUN SAAJILLE (ostopalvelu- ja palvelusetelimalli) KORONATILANTEESSA 27.4.2020.

Jos epäilet koronavirustartuntaa: käy tekemässä Omaolon itsearvio ja saat ohjeita jatkotoimenpiteistä (<https://www.omaolo.fi/palvelut/oirearviot>). Puhelimitse voit ottaa yhteyttä terveysaseman ajanvaraukseen ja saat tarkemmat ohjeet hoitoon hakeutumisesta. Virka-ajan ulkopuolella otetaan yhteyttä Jämsän päivystykseen, puh. 040 712 2555.

Tavoitteena on turvata välttämätön henkilökohtainen apu

Jämsän kaupunki suosittelee, että henkilökohtainen apu kohdennetaan päivittäisten toimintojen ja kotona pärjäämisen kannalta välttämättömään avustamiseen.

Tavoitteena on koronaviruksen leviämisen torjuminen

Koronaviruksen leviämisen torjumiseksi on suositeltavaa välttää tarpeettomia lähikontakteja. Tämä tulee huomioida myös henkilökohtaisen avun palvelun käytössä - erityisesti vapaa-ajalle tarkoitetun avun toteuttamisessa.

Jämsän kaupunki suosittelee välttämään esimerkiksi virkistys- ja harrastustoimintaan osallistumista sekä ostoskeskuksissa ja muissa julkisissa paikoissa oleskelua. Haluamme osaltamme suojella riskiryhmiin kuuluvia asiakkaitamme ja valtioneuvoston määräystä 16.3.2020. Asiakkaiden henkilökohtaisen avun päätöksiin ei ole tullut muutoksia.

Koronavirukselta voi suojautua samalla tavoin kuin muiltakin hengitystieinfektioiden aiheuttajilta. Keskeistä on huolehtia käsien pesusta ja käsidesin käytöstä. Hyvällä käsihygienialla pystytään parhaiten ehkäisemään altistumista koronavirukselle. Pese käsiä vedellä ja saippualla ainakin 20 sekunnin ajan. Älä koskettele silmiä, nenää tai suuta, ellet ole juuri pessyt käsiäsi.

Palveluntuottaja huolehtii henkilökohtaisen avun toteutumisesta

Palveluntuottaja vastaa siitä, että sillä on riittävä henkilöstö ja sairaustapauksissa palveluntuottaja huolehtii paikalle sijaisen. Mikäli avustajasi ei saavu paikalle, sinun pitää ensisijaisesti olla yhteydessä palveluntuottajasi yhteyshenkilöön. Olet saanut palveluntuottajalta yhteyshenkilön nimen ja puhelinnumeron, kun henkilökohtaisen avun palvelusi on aloitettu.

Mikäli palveluntuottajasi ei saa järjestettyä sinulle avustajaa niin silloin asiasta pitää ilmoittaa vammaispalveluun.

Hyödynnä yritysten tarjoamat palvelut, kartoita läheisten tukimahdollisuudet

Suosittellemme käyttämään yksityisten tarjoamia palveluja, kuten esimerkiksi kauppojen toimituspalvelua, ravintoloiden lounaiden kotiinkuljetuksia, ostamaan eineksiä jne. Myös avustaja voi käydä puolestasi kaupassa, jos asiasta näin sovitaan palveluntuottajan

kanssa. Kehotamme kartoittamaan oman läheisverkoston mahdollisuutta osallistua avustamiseen.

Jos itse sairastut koronavirukseen tai joudut karanteeniin

Henkilökohtainen avustajasi ei voi tulla kotiisi töihin ilman suojarusteita, jos

- sairastut koronaviruksen takia tai
- samassa taloudessa asuva perheenjäsenesi sairastuu tai
- perheesi saa määräyksen pysytellä karanteenissa tai
- asumisyksikkösi saa määräyksen pysytellä karanteenissa.

Tällöin samassa kodissa asuva perheenjäsen voi tarvittaessa toimia avustajana väliaikaisesti, mikäli se hänelle sopii. Voit kysyä palveluntuottajalta mahdollisuutta siihen, että palveluntuottaja palkkaisi väliaikaisesti omaisen tehtävään tai sopia vammaispalvelun sosiaalityöntekijän kanssa siitä, että omainen olisi avustajanasi työnantajamallilla (ei kuitenkaan toimeksianto suhteessa oleva omaishoitaja). Palkanmaksua varten asia pitää sopia sosiaalityöntekijän kanssa ja omaiselle pitää tehdä määräaikainen työsopimus. Ostopalvelumallissa ja palvelusetelimallissa palveluntuottaja on velvollinen hankkimaan suojarusteet työntekijöilleen. Vammaispalvelut pyrkii toimittamaan henkilökohtaisen avun käyttäjille (työnantajamallilla) suojarusteita, koska niiden saatavuudessa on vaikeuksia.

Avustajien suojauminen koronaepidemian aikana

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut 15.4.2020 ohjeen kotiin annettavien palvelujen työntekijöiden suojaumisesta. Tarkoituksena on suojata riskiryhmään kuuluvia asiakkaita mahdolliselta avustajan kantamalta taudilta. Tämänhetkisen tiedon perusteella yli 70-vuotiaat henkilöt ovat muita alttiimpia saamaan vakavan koronavirusinfektion. Vakavan koronavirusinfektion vaaraa voivat lisätä ne perussairaudet, jotka merkittävästi huonontavat keuhkojen ja sydämen toimintaa tai elimistön vastustuskykyä, esimerkiksi:

- vaikea-asteinen sydänsairaus
- huonossa hoitotasapainossa oleva keuhkosairaus
- diabetes, johon liittyy elinvaurioita
- krooninen maksan tai munuaisen vajaatoiminta
- vastustuskykyä heikentävä tauti, kuten aktiivisessa solunsalpaajahoidossa oleva syöpätauti
- vastustuskykyä voimakkaasti heikentävä lääkitys (esimerkiksi suuriannoksinen kortisonihoito)

Henkilökohtaisen avun osalta ohjeistus avustajien suojaumisesta on seuraava:

- Kun avustettava on terve ja oireeton eikä kuulu riskiryhmään: noudata koronatilanteessa annettuja yleisiä hygieniaohjeita, avustajalla ei ole tarvetta erillisille suojarusteille.
- Kun avustettava on terve ja oireeton, mutta kuuluu riskiryhmään: avustajan on käytettävä kertakäyttöistä kirurgista suu-nenäsuojusta tai kertakäyttöistä kankaista suojainta, esimerkiksi huivia. Kankaista suojainta käytetään vain kerran, ja se pestään (työterveyslaitoksen ohjeistuksen mukaan 90° tai keittäminen 5 minuuttia vedessä, jossa on hieman pesuainetta) tai hävitetään käytön jälkeen.

- Kun avustettava on sairastunut hengitystieinfektioon: avustajan on käytettävä kertakäyttöistä kirurgista suu-nenäsuojusta, suojakäsineitä sekä suojatakkia tai esiliinaa.

Mikäli avustettava asuu palvelutalossa, tulee suojainten osalta noudattaa palvelutalon ohjeistusta.

Työnantaja on vastuussa työsuojelusta. Työnantajan kannattaa varautua suojavälineiden hankkimiseen ja näiden käyttämiseen.

Henkilökohtainen apu palvelusetelillä

- Jos saat henkilökohtaista apua palvelusetelillä ja avustajasi sairastuu tai joutuu olemaan kotonaan karanteenissa altistumisepäilyn takia, palvelua tuottavan yrityksen tulee pyrkiä etsimään sinulle toinen avustaja.
- Voit kysyä palveluntuottajalta mahdollisuutta myös siihen, että palveluntuottaja palkkaisi väliaikaisesti omaisesi tehtävään.

Valtakunnallisia viranomaisohjeita

Sosiaali- ja Terveysministeriö <https://stm.fi/ajankohtaista>
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos <https://thl.fi/fi/>

Mistä saan apua, jos tarvitsen neuvoja ja tukea?

Jos tarvitset sairauteen tai terveydenhuollon palveluihin liittyvää apua tai neuvoja niin yhteys omalle terveysasemalle. Virka-ajan ulkopuolella otetaan yhteyttä Jämsän päivystykseen, puh. 040 712 2555.

Sosiaalihuollon palveluihin liittyen Jämsän kaupungin sosiaalitoimiston neuvontapuhelimemme p. 020 638 2073 päivystää epidemian aikana maanantaista perjantaihin klo 9–15.

Virka-ajan ulkopuolella voit ottaa yhteyttä Jyväskylän kriisi- ja sosiaalipäivystykseen puh. 014 266 0149, jos tarvitset kiireellistä apua ja sinulla on huoli lapsesta tai perheen tilanteesta tai aikuisen tai vanhuksen pärjäämisestä tai selviytymisestä kotona. Päivystykseen kannattaa ottaa yhteyttä silloin, kun asia ei voi odottaa seuraavaan arkipäivään.

Kiireellisissä tilanteissa yhteydenotto kannattaa tehdä aina hätäkeskukseen p. 112.

Jämsän kaupungin poikkeusolojen neuvonta p. 020 638 2001 päivystää epidemian aikana maanantaista perjantaihin klo 9–15.

Mielenterveysseuran valtakunnallinen kriisipuhelin päivystää suomen kielellä ympärivuorokautisesti puh: 09 - 2525 0111.

Mikäli Sinulla on kysyttävää henkilökohtaisesta avusta Jämsän kaupungin vammaispalveluilta, otathan yhteyttä vammaispalvelun sosiaalityöntekijöihin.

Tämä ohjeistus on väliaikainen ja sitä päivitetään tarpeen mukaan.

Jämsä 27.4.2020

Saija Reijo
sosiaalityöntekijä
Jämsän vammaispalvelut
puh. 040 641 1997
saija.reijo@jamsa.fi

Päivi Kuusela
sosiaalityöntekijä
Jämsän vammaispalvelut
puh. 040 524 7388
paivi.kuusela@jamsa.fi

Kehitysvammaisten palveluohjaus

Ulla Lahti
vammaispalveluohjaaja
Jämsän vammaispalvelut
puh. 040 063 9140
ulla.lahti@jamsa.fi

Marjaana Kuitunen
vammaispalveluohjaaja
Jämsän vammaispalvelut
puh. 040 150 8307
marjaana.kuitunen@jamsa.fi